

ממעטים בשאילת שלום

כבר נתבאר בדף י"ב, שאם עברו גם שבע תעניות אחרונות של גשמים ולא נענו, ממעטים בשאילת שלום.

ומבואר בברייתא: **חברים אין שאילת שלום ביניהם. עמי הארץ ששואלים בשלום תלמידי חכמים, מחזירים להם** [משום איבה אבל יחזירו] **בשפה רפה ובכבוד ראש**. והם **מתעטפים ויושבים כאבלים וכמונדים**^א, כבני אדם הנזופים למקום, **עד שירחמו עליהם מן השמים**.

אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו

אמר רבי אלעזר, אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו, שאם לא יענה, יחפרוהו. **יוצא מכלל זה, מי שידועים בו שהוא חשוב ונענה, כיהושע בן נון**, שנפל על פניו, ואמר לו הקב"ה **"וילאמר ה' אל יהושע קום לך למה זה אתה נפל על פניך"** (יהושע ז' יז).

אין אדם חשוב רשאי לחגור שק

ואמר רבי אלעזר, אין אדם חשוב רשאי לחגור שק, **אלא אם כן יודעים בו שנענה, כיהורם בן אחאב**, שלבש שק, כמו שנאמר, **"ויהי כשמע המלך את דברי האשה ויקרע את בגדיו והוא עבר על החמה וירא העם והנה השק על בשרו מבית"** (מלכים ב' ו' ל'), ונענה^ב, כמו שנאמר **"ויהי סאה סלת בשקל וסאתים שערים בשקל כדבר ה'"** (מלכים ב' ז' ט"ז).

יש הנענים בקריעה ויש הנענים בתפילה

לדברי רבי אלעזר, משה ואהרן שהם חשובים, נענתה תפילתם בנפילת אפים, שנאמר, **"ויפל משה ואהרן על פניהם לפני כל קהל עדת בני ישראל"** (במדבר י"ד ה'), **ויהושע וכלב** שאינם חשובים כמותם, לא נענתה תפילתם אלא **בקריעת בגדיהם**, שנאמר, **"ויהושע בן נון וכלב בן פנח מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם"** (במדבר י"ד ו').

^א אבל ומנודה חייבין בעטיפה, דכתיב "ועל שפם יעטה" במועד קטן. [רש"י].

^ב רשע היה, אלא שהתענה על רעב שהיה בימיו ונענה. [רש"י].